Pareiškėjo Grant Arthur Gochin atstovės advokato padėjėjos Ievos Klimavičiūtės

Paaiškinimai

Administracinėje byloje Nr. I-1548-171/2010

Šioje byloje yra sprendžiamas klausimas dėl 2010 m. sausio 21 d. Migracijos departamento sprendimo dėl Grant Arthur Gochin teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo Nr. (15/3-11) 8P-179 teisėtumo.

Remiantis toliau išdėstomais argumentais esame įsitikinę, kad ginčijamas sprendimas yra neteisėtas iš esmės, todėl privalo būti panaikintas.

Iš bylos dokumentų matyti, kad:

- pareiškėjas Grant Arthur Gochin kreipėsi į Migracijos departamentą su prašymu išduoti teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą.
- Atsakovas atisako tenkinti pareiškėjo prašymą ir nurodo, kad pastarasis neišsaugo teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę, kadangi nepakanka dokumentų G.A.Gochin ir jo senelio Samuilo (Samuelio) Gochino giminystės ryšiui įrodyti (duotųjų pasų žinių lape nenurodyta Samuilo (Samuelio) Gochino gimimo data ir vieta).

Vilniaus apygardos administraciniam teismui yra pateiktas atsakovo atliepimas, kuriame paaiškinami sprendimo priėmimo motyvai.

Pažymėtina, kad atsiliepime atsakovas nurodo, jog ginčas tarp šalių jau buvo išspręstas 2008 m. rugsėjo 18 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. I-2369-426/2008 kilusioje dėl Migracijos departamento 2007 m. birželio 18 d. sprendimo Nr. (15/3-11)8 P-675, kuriuo buvo nuspręsta, jog G.A.Gochin nėra Lietuvos Respublikos pilietis.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal minėtos administracinės bylos nagrinėjimo metu (ir ginčyto Migracijos departamento sprendimo priėmimo metu) galiojusį reglamentavimą, buvo draudžiama dvigubos pilietybės galimybė. Konstitucinio teismo nutarimu (2006 m. lapkričio 13 d. „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“) buvo pripažintas prieštaraujantis Konstitucijai Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 1 punktas ta apimtimi, kuria įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos piliečiai yra tie šiame punkte nurodyti asmenys, kurie turi ir kitos valstybės pilietybę.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2008 m. rugsėjo 18 d. sprendimu nurodė, kad G.A.Gochin turi Pietų Afrikos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybes, todėl po Konstitucinio teismo nutarimo negali įgyti pilietybės, Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 1 punkto pagrindu, nes nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, kad atitinkamas aktas ar jo dalis prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, jis negali būti taikomas.

Taip jau išnagrinėtoje tarp tų pačių šalių administracinėje byloje Nr. Nr. I-2369-426/2008 buvo priimtas sprendimas atmesti pareiškėjo skundą, kadangi esant ginčui dėl jo galimybės esant kitų valstybių piliečiu tapti ir Lietuvos Respublikos piliečiu, nebuvo teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymo.

Šioje byloje yra sprendžiamas absoliučiai skirtingas ginčas, t.y. sprendžiamas klausimas dėl pareiškėjo teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimą.

Taigi atsakovo argumentai susiję su prieš tai minėtoje administracinėje byloje vertintais argumentais negali būti vertinami kaip susiję su šia byla. Nors Vilniaus apygardos teismas analizavo ir pareiškėjo teikus dokumentus dėl giminystės ryšio tarp jo ir senelio Samuilo (Samuelio) Gochino, tačiau sprendimas buvo priimtas vertinant minėtą Konstitucinio teismo sprendimą, remiantis tuo, kad nėra galimybės pareiškėjui tapti Lietuvos Respublikos piliečiu, tuo

pačiu esant kitos (kitų) valstybės (-bių) piliečiu.

Būtent dėl šios aplinkybės pareiškėjas priėmė sprendimą neskųsti pirmos instancijos teismo sprendimo apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Maža to, pažymėtina, kad pareiškėjas kreipdamasis į Migracijos departamentą su prašymu išduoti teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą pateikė ir kitus papildomus dokumentus (kurie nebuvo teikti anksčiau kreipiantis dėl įgyvendinimo teisės į pilietybę), kurie įrodo, jog pareiškėjo senelis buvo Samuilis (Samuelas) Gochinas turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę.

Pilietybės įstatymo 17 straipsnio reglamentuojančio teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimą 1 dalis nurodo, kad teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma:

1) asmenims, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusiems Lietuvos pilietybę, jų vaikams, vaikaičiams ir provaikaičiams, gyvenantiems kitose valstybėse;

2) lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems kitose valstybėse.

Minėto straipsnio 2 dalis nurodo, kad asmenims, kuriems išsaugoma teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę, jų prašymu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduodami šią teisę patvirtinantys dokumentai.

Iš byloje esančių dokumentų ir ginčijamo Migracijos departamento sprendimo bei atsakovo atsiliepimo šioje byloje, darytina išvada, kad byloje nėra ginčo dėl to ar asmuo - Samuilis (Samuelas) Gochinas iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę. Konstatuotina, kad Samuilis (Samuelas) Gochinas iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę.

Šioje byloje turi būti sprendžiamas klausimas ar tarp pareiškėjo ir Samuilio (Samuelo) Gochino yra giminystės ryšys, t.y. ar iš byloje esančios medžiagos darytina išvada, jog Samuilis (Samuelas) Gochinas yra pareiškėjo senelis.

Atsiliepime atsakovas nurodo esą pareiškėjas nepateikė jokių naujų giminystės ryšį įrodančių dokumentų, todėl pareiškėjo skundas atmestinas. Tokiais argumentais atsakovas klaidina teismą.

Visų prima pažymėtina, kad šioje byloje turi būti vertinami papildomai dokumentai, kurie nebuvo teikti Migracijos departamentui pareiškėjui kreipiantis dėl teisės į pilietybė realizavimo 2007 m. t.y. Gochin Arnold gimimo liudijimas bei jo vertimas; Gochin Samuel mirties liudijimas bei jo vertimas; Gochin Harold gimimo liudijimo vertimas; Ester Barsel ir Mervyn Michael Zelichov raštų Migracijos departamentui vertimai; Urielio Mejerio Gochino raštas Migracijos departamentui.

Šioje byloje nustatinėtinas giminystės ryšio klausimas yra išimtinai fakto, o ne teisės klausimas, todėl priimant sprendimą privalo būti išsamiai išnagrinėtas visų esamų įrodymų visetas.

Prašome atkreipti dėmesį į šiuos byloje esančius dokumentus:

- Pietų Afrikos Respublikos išduota pilnos gimimo metriką, kuri patvirtina, kad pareiškėjo tėvas yra Harold Gochin (metrikoje nurodoma, kad pareiškėjas gimė 1963 m. lapkričio 2 d., Port Elisabeth, Harold Gochin ir Sandros Joan Smollan (mergautinė pavardė) šeimoje)
- Harold Gochin gimimo liudijimą bei 1923 m. gimimo akto Nr. 17 informaciją, kuri patvirtina, kad Harold Gochin tėvas buvo Lietuvos Respublikos pilietis Samuilis (Samuel) Gochinas, gimęs Lietuvoje (dokumentuose nurodoma, kad 1933 m. birželio 13 d. Samuel Gochin ir jo žmonos Doros Rummel šeimoje Port Elisabeth, Pietų Afrikos Respublikoje gimė sūnus (pareiškėjo tėvas), kuriam buvo duotas Harold vardas.

Esant šiems ir kitiems byloje esantiems dokumentams niekaip nesuprantama, kaip gali būti daroma išvada, esą nėra dokumentų patvirtinančių pareiškėjo ir jo senelio Samuilio (Samuelo) Gochino giminystės ryšį.

Pažymėtina, kad tiek pareiškėjo pilnoje gimimo metrikoje, tiek pareiškėjo tėvo gimimo akte nurodyta informacija sutampa, t.y. iš minėtų dokumentų matyti, kad 1963 m gimus pareiškėjui jo tėvas Harold Gochin (gimęs 1933 m.) buvo 30 metų amžiaus.

Iš pateikiamo Samuilio (Samuel) Gochino mirties liudijimas iš kurio matyti, kad jis 1984 m. birželio 2 d. mirė dėl ligos Port Elizabeth. Minėtas dokumentas buvo išduotas pareiškėjui kaip Samuilio (Samuel) Gochino vaikaičiui Pietų Afrikos Respublikoje.

Byloje taip pat yra pateikta Šiaulių miesto ir apskrities viršininko byla Nr. 53 [b], kurioje pateikiami 1926 m. sausio, vasario ir kovo mėnesių vidaus pasų žinių lapai. Minėtoje byloje Šiaulių apskrities Papilės valsčiaus pasų žinių lape yra nurodoma, kad 1926 m. sausio 15 d. Samuilui (Samueliui) Gochinui, gimusiam Papilėje, buvo išduotas Lietuvos Respublikos vidaus pasas (pasų knygų eilės Nr. 4306). Tą pačią dieną t.y. 1926 m. sausio 15 d.buvo išduotas Lietuvos Respublikos vidaus pasas ir pareiškėjo senelio seseriai – Esterai Gochinaitei.

Įrodinėjimo tikslas – tai teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja, t. y. faktą galima pripažinti įrodytu, jeigu byloje esančių įrodymų, kuriuos visapusiškai, laikydamasis įrodymų vertinimo taisyklių, įvertino teismas, pagrindu susiformuoja teismo įsitikinimas, kad faktas buvo. Įrodymai byloje – bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus bei atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Šalys turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti.

Teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais; jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios. Įvertindamas įrodymus, teismas turi įvertinti kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę ir iš įrodymų viseto duomenų padaryti išvadas. Vertinant kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę reikia nustatyti, koks jo ryšys su įrodinėjimo dalyku, ar tas įrodymas yra leistinas, patikimas, ar nėra suklastojimo požymių, ar tinkamai buvo paskirstytos įrodinėjimo pareigos, ar nepaneigtos pagal įstatymus nustatytos prezumpcijos.

Vertinant šioje byloje pateiktų įrodymų visetą, kurie analizuojami pareiškėjo skunde teismas turėtų įsitikinti, kad pakanka duomenų išvadai, jog faktas, kad pareikšto senelis buvo būtent Samuilo (Samuelio) Gochino egzistavo ir nėra jokių esminių prieštaravimų, paneigiančių tokias išvadas.

Teismas, vertindamas įrodymus, turi vadovautis ne tik įrodinėjimo taisyklėmis, bet ir logikos dėsniais, pagal vidinį įsitikinimą padaryti nešališkas išvadas. Reikalavimas vertinti įrodymus, vadovaujantis vidiniu įsitikinimu, yra teisėjo nepriklausomumo principo išraiška, nes niekas negali nurodyti teisėjui, kaip vertinti vieną ar kitą įrodymą.

Kiekviename procese įrodymų pakankamumo klausimas sprendžiamas vadovaujantis tikimybių pusiausvyros principu. Išvadai apie fakto buvimą padaryti įrodymų pakanka, jeigu byloje esantys įrodymai leidžia labiau tikėti, kad tas faktas buvo, negu kad jo nebuvo.

Prašome teismo įvertinti byloje esančius įrodymu atsižvelgiant į tai, kad Pilietybės įstatymas (priešingai nei traktuoja atsakovas) tikrai nenurodo, kad vienintelis galimas dokumentas giminystės ryšiui įrodyti šiuo atveju būtų Samuilo (Samuelio) Gochino gimimo liudijimas.

Vertinant Pilietybės įstatymo nuostatas, pažymėtina, kad įstatymas nepateikia nebaigtinio dokumentų sąrašo, kuriems esant būtų galima konstatuoti vienus ar kitus faktus, todėl visais atvejais turėtų būti vertinami pateikti dokumentai, nors juose ir nėra tiesiogiai nurodyta, kad konkretus asmuo - Samuilo (Samuelio) Gochino yra pareiškėjo senelis. Būtent tokia teismo praktika yra formuojama ir kitose administracinėse bylose pvz. Administracinėje byloje Nr I-398-602/2009.

Atsakovas atsiliepime nurodo, kad Lietuvos valstybės istorijos archyvo 2007 m. rugsėjo 4 d. pažyma, kurioje nurodoma, kad Papilės žydų bendruomenės 1900-1905 m. metrikų knygos

saugoti gautos nebuvo, todėl nėra galimybės išduoti pažymos apie Samuilo (Samuelio) Gochino gimimą, įrodymų vertinimo aspektu juridiškai nereikšminga.

Niekaip negalime sutikti su tokiu atsakovo motyvu, kadangi minėta archyvo pažyma paaiškina priežastį nepriklausančią nei nuo pareiškėjo nei kitų trečiųjų asmenų, kodėl šioje byloje nėra galimybės pateikti Samuilo (Samuelio) Gochino gimimo liudijimo, kuris vienareikšmiškai ir neabejotinai patvirtintų pareiškėjo ir jo senelio giminystės ryšį.

Atsakomybės dėl prarastų dokumentų prasme, faktas, jog Papilės žydų bendruomenės metrikų knygos iš XX a. pr. pražuvo dar I Pasaulinio karo metu, turėtų būti vertinamas nenugalimos jėgos (force majeure) kontekste. Tačiau iš kitos pusės vis tiktai pasekmes dėl Lietuvos valstybės viešojo administravimo subjektų galimai netinkamų veiksmų neišsaugant esminę reikšmę turinčių dokumentų, turėtų būti vertinamos atsakingai. Pareiškėjui negali būti eliminuojamos bet kokios galimybės realizuoti savo teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę tik dėl to, kad kaip jau minėjome I Pasaulinio karo metu buvo prarastos Papilės žydų bendruomenės 1900-1905 m. metrikų knygos.

Tiek ginčijame sprendime, tiek atsakovo atsiliepime yra tik paviršutiniškai ir formaliai įvertinami pareiškėjo pateikti dokumentai, nurodant esą pareiškėjas nepridėjo jokių jo ir Samuilo (Samuelio) Gochino giminystės ryšį patvirtinančių dokumentų.

Tokiu išvada, nepateikiant jokių motyvų parodo atsakovo atmestiną požiūrį į tikrai reikšmingų valstybingumo prasme, sprendimų priėmimą.

Taip pat prašome atkreipti teismo dėmesį į tai, kad pareiškėjas atliko didelį darbą ir surinko visu išlikusius dokumentus, jei būtų abejonių dėl to ar pareiškėjas yra Samuilo (Samuelio) Gochino anūkas, jis tikrai nebūtų turėjęs galimybių gauti tokių svarbių dokumentų iš Pietų Afrikos Respublikos kaip kad Samuilo (Samuelio) Gochino mirties liudijimas. Pateikiami dokumentai ir giminaičių paaiškinamieji raštai, turi būti vertinami ir tuo aspektu, jog jie parodo nepertraukiamą šeimos bendravimą, istorijos ir savo šaknų vertinimą.

Remiantis išdėstytu, esame įsitikinę, kad Migracijos departamentas vienareikšmiškai nepagrįstai atmetė pareiškėjo prašymą ir šioje byloje privalo būti tenkinamas pareiškėjo reikalavimas.

_____

Advokato padėjėja Ieva Klimavičiūtė, pareiškėjo atstovė,
2010 m. rugsėjo 13 d., Vilnius